BROJ 5

MERKUROV VJESNIK

ZAGREB, SVIBANJ 1938.

MERKUR 1873—1938

U nedjelju dne 12. lipnja ove godine, na dan održanja 66. društvene godišnje glavne skupštine, bit će održana i proslava 65. godišnjice društva Merkur. Ta će proslava biti održana bez velikih vanjskih svečanosti, možda i u suviše skromnom obliku, ali na način koji najviše odgovara osnovnim društvenim zadacima. Sama proslava sastojat će se naime u svečanom otvorenju novog dijela društvenog sanatorija.

Povijest društva Merkur jest povijest borbe i nastojanja privatnih namještenika u našim krajevima za poboljšanje njihovog socijalnog položaja i njihovih ekonomskih prilika. Kad je u prvim danima svoga života i rada društvo Merkur imalo zadatak, da u zajedničkom radu trgovaca poslodavaca i trgovačkih namještenika, radi na podizanju opće i stručne naobrazbe »trgovačkog staleža«, ono je taj zadatak vršilo na način, koji je odgovarao tadanjim prilikama. Osjećalo je naime potrebu, da radom za kulturnu izobrazbu trgovačkih namještenika, pomogne trgovačkim namještenicima u borbi za njihov životni opstanak. Rezultat tog kulturnog rada jest izgradnja Merkurovih škola, koje su imale najveće značenje u vrijeme, kad kod nas takovih škola nije bilo, a kad se je veoma osjećala potreba da naš gospodarski život podigne nova, mlada i izobražena trgovačka generacija.

Ali u tom radu za stručnu naobrazbu trgovačkih namještenika ne leži glavno značenje Merkurove djelatnosti. Mnogo je značajnija Merkurova djelatnost na socijalnom polju, to jest u pomaganju privatnih namještenika, članova društva u slučaju bolesti. Trgovački namještenici su pred svojih 50—60 godina, dakle u vrijeme procvata trgovačkog gospodarstva kod nas, vrlo teško osjećali i snašali poteškoće koje su ih snašle u bolesti, a pomoći nisu imali s nikoje strane, jer socijalno osiguranje u ono vrijeme nije još bilo provedeno. To je ponukalo vodeće ličnosti u Merkuru, da glavnu djelatnost društva svedu na to polje rada. Tako je društvo Merkur postalo pretečom socijalnog osiguranja privatnih namještenika kod nas. Odkad je provedeno zakonsko socijalno osiguranje društvo Merkur ovu je svoju djelatnost samo još više produbilo i temeljito izgradilo. Merkuraši nisu bili zadovoljni s ovakovim uredjenjem socijalnog osiguranja, koje je bilo u prvom redu namijenjeno potrebama širokih radničkih slojeva. Privatni namještenici, članovi Merkura borili su se za takovo uredjenje bolesničkog osiguranja privatnih namještenika, koje će odgovarati njihovim prilikama i potrebama. A to je postignuto osnutkom posebne bolesničke blagajne za potporu bolesnih članova društva Merkur.

Već je kroz 35 godina društvo Merkur u zajednici sa svojom blagajnom pionir i neumorni graditelj posebnog bolesničkog osiguranja privatnih namještenika. Posebno poslije svjetskog rata društvo je prednjačilo u radu za nadopunu redovitih pogodnosti, koje osiguranici uživaju po propisima zakona o osiguranju radnika. U tom radu društvo se toliko afirmiralo, da je svojim ugledom i otpornom snagom odbilo sva ona nastojanja, koja su išla za tim, da izbrišu s lica zemlje početak posebnog socijalnog osiguranja privatnih namještenika, provedenog u Merkuru i okupilo u svojim redovima desetke hiljada privatnih namještenika.

U danu proslave svoje 65. godišnjice društvo Merkur proslavlja dane svojeg triumfa, dane svoje najveće životne snage i životne sposobnosti. Merkurov sanatorij jest najbolji

dokaz za tu našu tvrdnju. Taj sanatorij djelo je privatne inicijative društvenih članova, a izgradjen je samo sredstvima koje su dali privatni namještenici. U medicinskom pogledu je sanatorij savršeno uredjen tako, da pruža članovima Merkura sigurnu zaštitu u teškim časovima njihove bolesti. Taj sanatorij je najbolji izražaj socijalne svijesti privatnih namještenika u našim krajevima. Merkurov sanatorij predstavlja ujedno i početak daljnje opsežne djelatnosti društva Merkur i ostalih ustanova socijalnog osiguranja privatnih namještenika za zaštitu njihovih socijalnih interesa.

Proslava Merkurove 65. godišnjice ne će biti dani zabave i veselja, nego dani rada. Dani rada na glavnoj skupštini i na kanferencijama i sastancima, koji će se u to vrijeme održati. Tako i treba. Merkuraši su kroz cijelu svoju prošlost prednjačili u neumornom radu, pa tako treba da prednjače i u buduće. To je i najbolje jamstvo još ljepše budućnosti Merkura.

Privatni namještenici članovi društva Merkur mogu se s ponosom osvrtati na dane prošlosti i s pouzdanjem gledati na časove koji dolaze.

PROGRAM PROSLAVE 65. GODIŠNJICE DRUŠTVA MERKUR

Proslava 65. godišnjice društva Merkur održat će se prigodom ovogodišnje društvene glavne skupštine i to po ovom programu:

U p e t a k, dne 10. lipnja 1938. bit će sjednica glavnog upravnog i nadzornog odbora društva.

U s u b o t u, dne 11. lipnja 1938. u 3.30 sati po podne održat će se u društvenom domu konferencija skupštinskih delegata i predstavnika društvenih podružnica.

Isti dan u osam sati na večer počinje 66. društvena glavna godišnja skupština. Rad skupštine nastavlja se i sutradan u nedjelju.

U n e d j e l j u dne 12. lipnja 1938. u osam sati u jutro održat će se u maloj društvenoj dvorani u suterenu konferencija predstavnika društvenih podružnica o pitanju Merkurovog oporavilišta. Radom ove konferencije rukovodi predsjedništvo zagrebačke podružnice društva Merkur.

Isti dan u 11.15 sati u jutro bit će svečano otvorenje društvenog sanatorija, a iza toga banket za skupštinske delegate i pozvane predstavnike društvenih podružnica.

U p o n e d j e l j a k, dne 13. VI. 1938. u devet sati u jutro bit će u društvenom domu konferencija šefova ureda i povjerenika društvenih mjesnih jedinica.

Odbor društva postigao je za sve učesnike skupštine i proslave polovičnu vožnju na željeznicama. Radi točne informacije učesnika proslave donašamo u cijelosti prepis odluke željezničke direkcije u Zagrebu:

»Odluka Direkcije br. 25884/38. od 13. V. o. g. Odobrena je povlastica u pola cijene na drž. željeznicama članovima »Merkura« društva trgovačkih i privatnih namještenika Jugoslavije, Zagreb, koji će učestvovati na godišnjoj skupštini i proslavi 65 godišnjice opstanka društva, koja će se održati u Zagrebu 11. i 12. juna o. g.

Članovi društva kupit će u odlasku cijelu voznu kartu na polaznoj želj. stanici na osnovu svoje članske iskaznice s fotografijom, a u isto vrijeme će kupiti i želj. legitimaciju obrazac K-13. Ovako kupljena cijela karta važit će im za povratak besplatno, uz potvrdu predsjedništva skupštine društva »Merkur« da su bili na skupštini.

Ova povlastica vrijedi od 7. do 16. lipnja o. g. zaključno u svim razredima osim IV. i vlakovima osim ekspresnih«.

Ovaj put dakle vrijedi i za osobne i brze vlakove.

Pozivljemo sve drugove, da napose paze da kod polaska kupe na željezničkoj stanici i željezničku legitimaciju obrazac K-13. uz cijenu od 2 Din jer im bez nje ne vrijedi ova pogodnost i da imaju u svojim Merkurovim iskaznicama markicu o plaćenoj članarini za mjesec lipanj (juni), da bi se izbjegli svaki eventualni nesporazumci pri kupovanju karata i kontroli u vlaku.

Učesnici skupštine mogu se poslužiti i redovnom pogodnošću koju Jadranska i Dubrovačka plovidba daju članovima Merkura na svojim parobrodima.

Odbor društva veselit će se, ako se ovom prilikom sakupi što veći broj društvenih članova na ovim značajnim vijećanjima i na ovoj velikoj društvenoj proslavi.

UPRAVNI ODBOR DRUŠTVA MERKUR ZAGREB

IZVJEŠTAJ O RADU UPRAVNOG ODBORA U RADNOJ GODINI 1937—1938.

1. PREGLED RADA DRUŠTVENOG ODBORA.

U toku prošle radne godine posvetio je upravni odbor društva svoju najveću pažnju nadogradnji društvenog sanatorija. O tom pitanju najviše se raspravljalo u posebnoj gradjevnoj komisiji, zatim na sjednicama predsjedništva a i na sjednicama upravnog odbora i glavnog upravnog odbora društva. Sa zadovoljstvom možemo istaknuti, da je upravni odbor društva u prošloj godini povrh toga uspješno riješio odnosno proučio mnoga druga važna društvena pitanja. U radu za izgradnju društva učinjeno je napose slijedeće:

a) donešen je novi pravilnik o društvenim mjesnim jedinicama;

b) prihvaćen je novi statut društvenog sanatorija;

c) prihvaćeni su godišnji proračuni za administraciju društva, za organizaciju podružnice i za poslovanje sanatorija.

d) izradjen je nacrt pragmatike društvenih činovnika i sakupljeni su podaci potrebni za konačno uredjenje ovog važnog pitanja;

e) proučeno je pitanje kolektivnog ugovora liječnika Merkurovog sanatorija;

f) izradjen je poslovnik za društvenu administraciju;

g) donešene su potrebne odluke o akciji za gradnju društvenog oporavilišta;

h) sredjene su društvene financije u tolikoj mjeri, da je omogućeno da se današnjoj glavnoj skupštini društva stavi prijedlog o daljnjem povišenju članskih pogodnosti.

2. DOGRADNJA SANATORIJA.

A) Prva nadogradnja društvenog sanatorija god. 1933.

Godine 1933. dovršena je prva dvokatna novogradnja sanatorija kao prigradnja postojećoj jednokatnoj starogradnji. Ova dogradnja bila je predvidjena za cca 75 kreveta i to većim dijelom soba sa jednim krevetom, a ostale sa dva i tri kreveta.

U suterenu zgrade smješten je rentgen, diagnostika-terapija, aparati i foto komora. Uz rentgen smješteni su u tri prostorije laboratorija, a u posebnom krilu smještena je centralna kuhinja sa potrebnim nusprostorijama i dizalicama za jelo i rabljeno sudje.

U prizemlju smještena je odjelito u sjevernom krilu ginekologija sa velikom i malom radjaonom i posebnom kupaonom, malom operacionom sobom, sobom liječnika, primalje, dok su ostale sobe odredjene za porodilje.

U I. katu smješten je kirurški odio, a u odjelitom sjevernom krilu prostorije za operacijone dvorane (septičke i aseptičke) sa sterilizacijom, pripremama za bolesnike i liječnike, prostorijama za previjanje i instrumente.

U II. katu. II. kat zapremljen je čitavi sa bolesničkim sobama.

Kako se je ova dvokatna novogradnja za kratko vrijeme pokazala premalenom za sve veći broj bolesnika, to je društvo Merkur moralo pristupiti daljnjem proširenju društvenog sanatorija.

B) **Druga nadogradnja 1936.** Izgradnji nove dogradnje pristupilo se je 1936. godine, pa je ona bila predvidjena za daljnjih 100 kreveta i to većim dijelom sobe sa dva kreveta.

Suteren. U njemu je proširen postojeći rentgenološki odio sa odjeljenjima za rentgen fotografiju ,elektroterapiju sa potrebnim ležaonama. Nadalje je ovdje smještena srčana stanica, prostorija za inhaliranje, blagovaona za sestre, sterilizacija i spremište rublja, a predvidjene su takodjer i prostorije za buduću hidroterapiju.

Prizemlje je prošireno za postojeći ginekološki odio, a takodjer je ovdje smještena ginekološka ambulanta sa čekaonom za vanjske bolesnike.

I. kat uredjen je sav za bolesnike kirurškog odjeljenja, pa je tu takodjer smještena ambulanta sa čekaonom za vanjske bolesnike.

II. kat uredjen je u glavnom za bolesnike odjeljenja za uho, nos i grlo, pa je tu smještena operacijona dvorana sa pripremom liječnika, tamna soba i ambulanta sa čekaonicom za vanjske bolesnike.

Potkrovlje izrabljeno je za stanove časnih sestara, sa posebnom kupaonom i praonom, dočim su u ostalom dijelu krovišta smješteni ugradjeni ormari za spremanje robe sanatorija i bolesnika.

U cijeloj zgradi uvedeno je grijanje prostorija toplom vodom iz centralne kotlovnice smještene do stare jednokatne zgrade. Nova sadašnja kotlovnica nastala je proširenjem i povećanjem stare, zbog kojeg je proširenja trebalo izvesti adaptacione radnje na postojećoj kotlovnici, kotlovima i cjevovodima.

Povećanjem rentgenološkog odjelenja moralo se pristupiti preuredjenju foto komore, u kojoj je uredjen novi bazen za razvijanje fotografskih snimaka, a sama je foto komora izravno spojena posebnom prigradnjom sa novom rentgen fotografijom.

Nadalje je u suterenu postojeće dvokatne zgrade povećan i preuredjen sa novim instalacijama postojeći laboratorij tako, da može odgovarati današnjim zahtjevima.

Znatan dio gradjevne svote utrošen je na adaptacije u jednokatnoj zgradi, gdje su uredjene nove kancelarijske prostorije, nadalje za obnovljenje slikarije i nalića stolarije, te konačno za nabavu potrebnog pokućstva.

Sanatorijska kuhinja znatno je proširena i preinačena u plinsku kuhinju. Time je omogućeno ekonomičnije i čišće kuhanje. Prostorije kuhinje povezane su još jednim većim liftom za dovoz i odvoz jela, sa prostorijama u kojima leže bolesnici. Čajne i pomoćne kuhinje znatno su proširene, a nabavljena su nova kolica za dovažanje i razvažanje hrane, koja čuvaju toplinu jela. Tako će hrana dolaziti bolesnicima topla, a ne rashladjena kako se ranije dogadjalo.

Uslijed povećanja broja kreveta, morala se proširiti i sanatorijska praonica rublja, te su nabavljeni novi strojevi za potrebe proširenog pogona te praonice.

Na zahtjev Gradske električne centrale uredjen je posebni transformator za pravilno funkcijoniranje električnih pogona u sanatoriju.

Napokon su izvršeni veliki radovi oko uredjaja terena pred sanatorijem, posebno u onom dijelu, gdje se sanatorijsko zemljište s brijega na Laščini spušta u dolinu prema početku Srebrnjaka. Tu je postavljen veliki zaštitni obrambeni zid i izvršeni su drugi potrebni radovi da se onemogući spuštanje zemljišta prema Srebrnjaku i spriječe napose gore posljedice koje bi uslijed tog spuštanja mogle nastati.

Na prostoru iza sanatorijske zgrade, kraj sanatorijske kuhinje, izgradjena je posebna privremena zgrada za razna skladišta. Takvih prostorija dosada nije bilo, pa ova izgradnja tih prostorija predstavlja najveću dobit za novi sanatorij.

Treba posebno istaknuti, da je nakon izvršenih pregradnja omogućeno, da se u prizemlju najstarije zgrade društvenog sanatoria smjeste prostorije ureda sanatorija. Za te potrebe bila je ranije odredjena samo jedna mala prostorija, koja je nekadanjem vlasniku vile služila kao posve sporedna i beznačajna prostorija. Naravno da je kraj ovakovih prilika bio otešćan rad administracije sanatorija.

C) **Današnje uredjenje Merkurovog sanatorija.** Današnja cijela zgrada sanatorija imade ukupnu površinu od 6.276,00 četvornih metara, to jest u suterenu, prizemlju i prvom katu po 1.275,00 četvornih metara, a u II. katu i potkrovlju po 1.225,50 četvornih Metara. Najstariji dio sanatorija, bivša Pogorelčeva vila, čija površina iznosi po katu 323,00 četvornih metara, izgradjena je samo do prvog kata, te je ukupna površina sanatorija u drugom katu i potkrovlju radi toga manja.

Gradjevni dio. Temelji zgrada kao i dio suterena u zemlji izgradjeni su od betona. Vanjski obodni zidovi su od opeke, a mjesto srednjih zidova sa obje strane hodnika izgradjen je armirano-betonski kostur, unutar kojega su smješteni ugradjeni ormari. Zidovi pojedinih katova izolirani su medjusobno zvučnom izolacijom, dok su armirano-betonski stropovi i razdjelne stijene od opeke izolirani u istu svrhu heraklitom.

Podovi u bolesničkim sobama su od hrastovih daščica, a u hodnicima, kupaonama, čajnim kuhinjama i ostalim nusprostorijama, te u ambulantama od taraca.

U svakoj sobi ugradjeni su potrebni ormari i smješteni umivaonici sa toplom i hladnom vodom, montiran je signalni uredjaj tako, da svaki bolesnik može iz svoga kreveta zvoncem pozvati potrebnu poslugu.

D) **Medicinske tekovine novog sanatorija.** U prošloj godini ne samo da je izvršena nadogradnja zgrade društvenog sanatorija, tako da je povećan broj kreveta, već su učinjene mnoge investicije za medicinsko usavršenje društvenog sanatorija. Ove su investicije bile veoma potrebne, radi propusta koji su ranije izvršeni i radi iskustva, koje je postignuto kroz posljednje 3—4 godine života i rada društvenog sanatorija. Tako kod nadogradnje sanatorija god. 1933. nisu bile predvidjene posebne prostorije odjela zu uho, nos i grlo. U posljednje četiri godine izvedene su na tom odjelu preko 2.000 operacije, što najbolje pokazuje, kako je bilo važno da se za taj odio urede posebne prostorije. Do sada su se operacije ovog odjela vršile u kirurškoj operacijonoj dvorani, čime je rad jednog i drugog odjela bio znatno skučen. Sad su izgradjene dvije posebne operacijone dvorane, tamne sobe i ambulante u ovom novom odjelu, nabavljeni su posve novi operacijoni stolovi, aparati za sterilizaciju i drugi moderni medicinski inventar.

Za potrebe kirurškog odjela uredjena je nova ambulanta i nabavljen je novi veliki

sterilizator, koji je smješten u suterenu, a služiti će za potrebe svih odjela sanatorija. Uredjena je i posebna soba za endoskopiju, to jest soba za vršenje pregleda mokraćnog mjehura. Za hitne potrebe odjela uredjen je i mali laboratorij. Na ginekološkom odjelu takodjer je uredjena posebna ambulanta, a znatno je proširena dječja soba, u koju su ugradjeni posebni boksovi za djecu.

Na odjelu rezerviran je posebni predio za potpunu izolaciju teških infekcijonih slučajeva (sepse) za vrijeme poroda.

Najveće investicije učinjene su na rentgenskom odjelu, koji u dosadašnjoj sanatorijskoj zgradi nije imao dovoljno prostora. Napominjemo da je god. 1937. bilo na tom odjelu preko 8.000 pregleda, što nabolje pokazuje da je bilo potrebno, da se taj odio medicinski usavrši i proširi. Odio je već ranije imao dva rentgenska aparata (jedan za dijagnostiku, a drugi za terapiju), a sad je nabavljen novi treći rentgenski aparat. To je t. zv. Tridoros-aparat, koji je nabavila tt. Siemens, šestventilni aparat, te je danas najjači aparat u cijeloj državi. Uz aparat nabavljena je ostala aparatura i inventar potreban za pravilan rad na tom odjelu. Tako je rentgenska terapija dobila novi stativ za novu rentgensku cijev, elektroterapija jedan novi aparat za kratke valove. Na odjelu su uredjene posebne čekaonice, ležaone i druge prostorije za potrebe liječnika.

U suterenu dovršene zgrade smještena je prostorija za novu srčanu stanicu, kemijsko-analitički laboratorij, sanatorijsku apoteku, a po potrebi za hidroterapiju. Za srčanu stanicu nabavljen je novi elektrokardiograf najmodernije vrste ,a za laboratorij i apoteku posebni inventar.

Najveće značenje izvršene dogradnje sanatorija s medicinskog stanovišta jest u tome što je dobiveno mnogo više prostora, potrebnog za neočekivano povećani rad u sanatoriju. Ne samo da je znatno povećan broj bolesničkih kreveta nego su uredjene prostorije za sanatorijski ured, za stanovanje i kretanje pomoćnog osoblja, za čuvanje sanatorijskog inventara i t. d.

E) **Značenje izvršenih radova u Merkurovom sanatoriju.** Kad raspravljamo o izvršenim poslovima dogradnje sanatorija moramo imati pred očima slijedeće okolnosti: Prilikom nove nadogradnje društvenog sanatorija nisu samo izvršeni potrebni gradjevinski radovi za izgradnju novih bolesničkih soba, već su izvršeni mnogi poslovi i velike nabavke za medicinsko usavršenje sanatorija. Društvo je dakle u interesu članstva i u interesu usavršenja zdravstvene službe u sanatoriju bilo prisiljeno učiniti velike investicije, koje ne idu na teret gradjevinskih radova, nego na teret medicinskih nabavki. Upozorili smo, da su uredjene posebne kancelarijske prostorije, nova plinska kuhinja, da je proširena praonica rublja, da su izgradjena nova skladišta i napokon da su izvršeni vrlo skupi radovi oko uredjenja terena. Ove grupe izvršenih poslova takodjer predstavljaju za društvo velike izdatke, ali to su poslovi, koji nisu u najužoj vezi sa prvotnim namjerama odbora društva da se izgrade samo prostorije za nove bolesničke krevete. Ovi poslovi medjutim su takove naravi, da se bez njih ne bi moglo poslovanje u našem sanatoriju pravilno razvijati, pa je bilo potrebno da se ti poslovi izvrše.

3. NOVI PRAVILNIK O DRUŠTVENIM MJESNIM JEDINICAMA.

Na 65. društvenoj glavnoj skupštini donešen je posebni zaključak, po kojem je ovlašten glavni upravni odbor društva, da promjeni postojeći pravilnik o društvenim mjesnim jedinicama, koji odgovara današnjim prilikama i potrebama društva. Novi pravilnik ostavio je društvenim mjesnim jedinicama iste zadatke i ciljeve, kao i raniji pravilnik, samo je predvidio društvenim podružnicama širi djelokrug u svrhu primjene opće društvene djelatnosti na svoje lokalne interese. Tako je pravilnikom posebno naglašeno da mjesne jedinice mogu uvesti posebne lokalne prinose i osnivati posebne fondove za ostvarenje društvene svrhe. Sa vlastitom imovinom upravlja društvena uprava mjesne jedinice samostalno, ali tu imovinu može upotrebljavati samo za provodjenje društvenih zadataka. Kako mnoge podružnice žele graditi vlastite domove i oporavilišta, to je predvidjeno da se u tu svrhu mogu osnivati posebni fondovi, kojima upravlja upravni odbor podružnice po uputama glavne skupštine podružnice. Predvidjeno je, da će se donijeti i posebni statut o upravljanju nekretninama pojedinih podružnica. Na taj način dana je mjesnim jedinicama mogućnost, da razviju opsežnu djelatnost za ostvarenje društvenih ciljeva u proširenom društvenom djelovanju.

Djelokrug glavne skupštine podružnice proširen je time, što je posebno naglašeno, da su skupštine pozvane da raspravljaju o predmetima, koji zasjecaju u socijalne, ekonomske i kulturne interese članova, kao i o ulaganju podružničke imovine u nekretnine. Napokon je odredjeno, da se u podružnicama

sa preko 500 članova izabiru delegati, koji sačinjavaju podružničku glavnu skupštinu. Kao što je svojedobno, kad je povećan broj društvenog članstva i razgranila se društvena djelatnost, bilo potrebno da se uvede delegatski sistem kod održanja društvenih glavnih skupština, tako je bilo potrebno, da se iz istih razloga taj sistem primjeni u radu i životu društvenih mjesnih jedinica. Nema nikakove sumnje, da će ova ustanova znatno koristiti napretku društva Merkur.

Novi pravilnik u većoj mjeri vodi računa o unutarnjem poslovanju društvenih mjesnih jedinica, te donaša precizne i jasne odredbe o tome. Stoga donošenje novog pravilnika treba ocijeniti kao jedan značajan dogadjaj u životu našega društva.

4. IZGRADNJA MERKUROVOG OPORAVILIŠTA.

Na prošloj glavnoj skupštini konstatirano je, da postoji potreba izgradnje Merkurovog oporavilišta. U životu privatnih namještenika ima to pitanje najveće značenje. Umorni od napornog rada kroz cijelu radnu godinu, osjećaju privatni namještenici potrebu da svoj godišnji dopust provedu u prirodi u primorskim i gorskim mjestima. Životne prilike privatnih namještenika su medjutim takove, da oni nemaju dovoljno sredstava za snašanje troškova takovog oporavka za sebe i članove svoje obitelji. Stoga oni traže puteve i način, kako bi uz što povoljnije i jeftinije uvjete mogli da provedu svoj godišnji dopust. Stoga je stavljen prijedlog, da društvo Merkur pristupi izgradnji posebnih Merkurovih oporavilišta, koja bi služila u tu svrhu. Nakon potpune izgradnje Merkurovog sanatorija, spontano se javlja ta misao da karakterizira daljnju etapu društvenog konstruktivnog rada. Interesantno je, da su prijedlozi u tom pravcu bili iznašani ne samo na prošloj glavnoj skupštini društva, nego i na glavnoj skupštini zagrebačke podružnice, a najživlja akcija u pravcu osnivanja vlastitih oporavilišta opaža se kod društvenih podružnica u Osijeku, Slav. Brodu i Sarajevu, i na glavnoj skupštini Merkurove zadruge donešen je zaključak, da se i Merkurova zadruga priključi radu za osnivanje Merkurovog oporavilišta.

Upravni odbor društva je u više navrata raspravljao o tom pitanju, te je stao na stanovište, da treba pojedine podružnice posebno upozoriti, kako je osobito važno, da pojedine podružnice same ne učine u tom pogledu koji nepromišljeni zaključak. U ostalom i na posljednjoj društvenoj glavnoj skupštini izričito je zaključeno, da treba voditi zajedničke akcije u tom smjeru. Kako društvo danas ne raspolaže sa potrebnim sredstvima da preuzme vodstvo te akcije u svoje ruke, to je odlučeno da društvo preuzme u tom pravcu samo posredničku ulogu, to jest da koordinira rad pojedinih podružnica. Stoga je povjereno zagrebačkoj podružnici društva Merkur, da na dan održanja same glavne skupštine i na dan svečanog otvorenja najnovijeg dijela Merkurovog sanatorija, sazove posebnu konferenciju društvenih podružnica u svrhu koordinacije dosadašnjih pojedinačnih akcija za izgradnju Merkurovih oporavilišta.

Upozoravamo medjutim, da se ne može odstupiti od načela, koji je utvrdjen u pravilniku društvenih mjesnih jedinica, da se sa vlastitom imovinom pojedinih podružnica može raspolagati samo u smislu propisa posebnog statuta koji se u tu svrhu ima što prije donijeti.

5. STATUT MERKUROVOG SANATORIJA.

Na 65. glavnoj skupštini društva Merkur prihvaćen je pravilnik o upravljanju društvenim sanatorijem. U duhu toga pravilnika donešen je na sjednici glavnog upravnog odbora društva održanoj dne 20. II. 1938. »Statut Merkurovog sanatorija u Zagrebu«, koji nadopunjuje propise spomenutog pravilnika. U ovom statutu utvrdjene su dužnosti ravnatelja i upravitelja sanatorija, donešeni su potrebni propisi o uredjenju zdravstvene službe u sanatoriju, o namještenicima sanatorija i o administraciji sanatorija. Po tom je statutu ovlašten upravni odbor društva, da isti nadopuni donošenjem kućnog reda sanatorija, poslovnika o pomoćnom osoblju, poslovnik o administraciji sanatorija i t. d. Sa donošenjem spomenutog sanatorijskog pravilnika i statuta omogućeno je, da se preda uprava sanatorija u ruke zagrebačke podružnice, koja tu upravu danas faktično vrši na način, koji je u pravilniku i statutu odredjen.

6. DONOŠENJE PRORAČUNA ZA POSLOVANJE DRUŠTVENE CENTRALE, PODRUŽNICE I SANATORIJA.

Velik i značajan posao izvršen je na sjednici glavnog upravnog odbora društva održanoj dne 11. i 12. XII. 1937., kojoj je sjednici predsjedništvo društva predložilo iscrpljive proračune potrebne za društveno poslovanje u god. 1937. Tako je za potrebe društvene centrale odobreno ukupno Din 1,202.202.27 i to za upravne troškove Din 137.000.—, za namještenike Din 668.702.97, za stvarne iz-

datke Din 116.500.—, za Merkurov Vjesnik Din 160.000.—, za mirovine Din 70.000.— te za nepredvidive izdatke Din 50.000.—.

U proračunu društvenog sanatorija predvidjeno je, da će ukupni godišnji rashodi iznašati Din 4,807.745.—, a ukupni godišnji prihod Din 5,838.625.—, tako da je predvidjen višak od Din 1,030.880.—. Medju izdacima predvidjeno je za lične izdatke Din 1,492.745, za stvarne izdatke Din 1,009.00.—, za troškove liječenja i lijekove Din 700.000.—. Na strani prihoda predvidjene su uplate sanatorijskih pacijenata za opskrbne troškove i troškove liječenja. Donošenje ovog proračuna bilo je skopčano sa znatnim poteškoćama, obzirom na to, da je god. 1938. prvi puta stupio društveni sanatorij u život sa povećanim brojem kreveta i povećanim poslovanjem.

Na istoj sjednici glavnog upravnog odbora društva donešen je i proračun društvenih mjesnih jedinica time, da je ukupna odobrena svota od Din 1,318.452.—, dok je u god. 1937. bila odobrena svota od Din 1,166.471.75. Ovo povišenje može se opravdati radi znatnog povećanja broja članstva.

7. PITANJE UREDJENJA SLUŽBOVNIH ODNOŠAJA DRUŠTVENIH ČINOVNIKA.

Posebna personalna komisija upravnog odbora društva proučavala je tokom prošle radne godine pitanje uredjenja službovnih odnošaja društvenih činovnika. Ta je komisija izradila nacrt nove činovničke pragmatike, u kojoj je predvidjena potrebna sigurnost društvenim činovnicima, u njihovom službovanju, uredjeno jednolično povišenje plaća, ali odredjen i način kako će se reda radi u društvu disciplinski postupati proti činovnika, u koje odbor društva nema potrebnog povjerenja. O ovom pitanju raspravljala je i komisija sa predstavnicima društvenih činovnika, te je ustanovljeno, da postoji puna mogućnost medjusobnog sporazuma. Na sjednici glavnog upravnog odbora društva održanoj dne 20. II. o. g. provedena je opširna rasprava o nacrtu nove društvene pragmatike, te je zaključeno da se to pitanje konačno riješi sklapanjem posebnog kolektivnog ugovora.

Kod prosudjivanja važnosti ovog pitanja treba uzeti u obzir, da je odlukom stola sedmorice u Zagrebu kao kasacijonog suda konačno riješeno pitanje pravnog značenja otkaza stare društvene činovničke pragmatike iz god. 1929. U nastalom sporu izmedju društva i jednog društvenog činovnika, kojem je bivši upravni odbor društva otkazao namještenje, u pretpostavci, da društvena činovnička pragmatika iz god. 1929. nije na snazi spomenutom sudskom presudom utvrdjeno je, da učinjeni otkaz pragmatike nije bio pravno osnovan, tako da je upravni odbor bio prisiljen spomenutog činovnika pozvati da nastupi svoje namještenje.

Prema današnjem pravnom stanju smatramo ,da je spomenuta pragmatika na snazi kao individualni ugovor izmedju onih namještenika, sa kojima je društvo svojedobno izričito ugovorilo, da se njihov službovni odnošaj ravna prema propisima te pragmatike. Po toj pragmatici namješteni su dakle petorica društvenih činovnika, dok se službovni odnošaj nekolicine njih ravna po posebnim individualnim ugovorima, a najvećeg dijela društvenih činovnika po zakonu o radnjama.

Posebna komisija upravnog odbora za personalna pitanja izradila je detaljni nacrt za vodjenje društvene administracije, koji će omogućiti, da se ta administracija znatno usavrši.

8. KOLEKTIVNI UGOVOR LIJEČNIKA MERKUROVOG SANATORIJA.

Jedno od vrlo važnih pitanja, koje je rješavao upravni odbor društva, jest pitanje uredjenja službovnih odnošaja liječnika društvenog sanatorija. Odboru društva je pred dulje vremena predan prijedlog sa strane Liječničke komore u Zagrebu, da se službovni odnošaji liječnika društvenog sanatorija urede kolektivnim ugovorom. Ovo je učinjeno sa motivacijom, da današnji individualni ugovori liječnika ne odgovaraju položaju i interesima liječnika, pogotovo jer im ne pružaju dovoljnu sigurnost u službi. Upravni odbor društva i glavni upravni odbor društva nisu u tom pogledu donijeli svoju definitivnu odluku, uslijed čega je svojedobno došlo do javnog protesta liječničkih organizacija. Naglašujemo medjutim, da se upravo u zadnjih par mjeseci ovo pitanje u detalje raspravilo, kako unutar samih članova upravnog odbora društva, tako u vezi sa predstavnicima Liječničke komore. Smatramo da ćemo biti u mogućnosti da prvoj sjednici glavnog upravnog odbora nakon glavne skupštine društva predložimo konačni sporazumni nacrt toga ugovora, tako da će ovo pitanje biti definitivno skinuto s dnevnog reda.

9. SURADNJA DRUŠTVENOG UPRAVNOG ODBORA SA RAVNATELJSTVOM BOLESNIČKE BLAGAJNE MERKUR.

Riješenjem gospodina ministra socijalne politike i narodnog zdravlja od 13. XI. 1937. imenovano je novo ravnateljstvo bolesničke

blagajne, u koje su imenovani ovi članovi upravnog odbora društva: Miroslav Ježić, Pero Dilberović, Miroslav Didek, ing. Branko Čop, Nikola Sertić i Josip Čudina, te ova gg. Josip Šikić i Blaško Štitić kao članovi upravnog odbora zagrebačke podružnice. — Osim njih imenovani su u novo ravnateljstvo ovi društveni članovi: Većeslav Deželić i Ferdo Pavković iz Zagreba te Jovo Miočević i Teodor Bojadžić iz Beograda. Upravni odbor društva konstatirao je da ovo imenovanje nije potpuno u skladu sa prijedlogom upravnog odbora društva, ali kako se većina članova ravnateljstva nalazi u odboru društva i zagrebačke podružnice, to je odbor društva to imenovanje s tom konstatacijom uzeo do znanja. U izvještaju za prošlu glavnu skupštinu iznijeli smo poteškoće koje su nastale uslijed toga što se u ravnateljstvu bolesničke blagajne nalaze druga lica, a ne članovi upravnog odbora društva. Sada možemo sa zadovoljstvom konstatirati da su te poteškoće otklonjene. Izmedju ravnateljstva bolesničke blagajne i upravnog odbora društva postoji potpuna suradnja, što najbolje pokazuju povoljni rezultati te suradnje.

10. UREDJENJE ODNOŠAJA PREMA SREDIŠNJEM UREDU ZA OSIGURANJE RADNIKA I DRUŠTVENOJ BOLESNIČKOJ BLAGAJNI

Uslijed promjena na položaju generalnog direktora Središnjeg ureda za osiguranje radnika, a jednako i uslijed promjena u osobama članova ravnateljstva SUZOR-a, nema danas više onakovih otvorenih sukoba izmedju društva Merkur i SUZOR-a, kakvi su sukobi postojali pred par godina i koji su sukobi bili predmet velike pažnje ne samo članova Merkura, nego i cijele naše javnosti. To možemo sa zadovoljstvom konstatirati. Primjećujemo medjutim da još uvijek nisu riješeni prijedlozi društva i blagajne u stilizaciji točke 2. § 176 Statuta SUZOR-a, kao ni prijedlozi društva i blagajne Merkur o donošenju novog pravilnika bolesničke blagajne. Jednako se opaža da u mnogim pojedinostima SUZOR onemogućuje provedbu zaključka ravnateljstva bolesničke blagajne, pa u koliko steknemo konačno uvjerenje da se ovdje radi o sustavnom i promišljenom nastojanju, mi ćemo biti prisiljeni sve te pojedinosti iznijeti pred članstvo Merkura i pred javnost.

Ne želimo na ovom mjestu ulaziti u potanje raspravljanje o pitanju pravilnika bolesničke blagajne Merkur, jer je o tom pitanju podnešen referat već prošloj 65. društvenoj glavnoj skupštini, a osim toga obazreli smo se na to pitanje i u općem referatu o socijalnom osiguranju na ovoj skupštini. To isto vrijedi i za ostala pitanja koja u najvećoj mjeri zadiru u društvene interese. 65. društvena glavna skupština primila je do znanja, da je upravni odbor društva nastojao, da se dužnost plaćanja jedne četvrtine upravnih troškova blagajne znatno snizi ili potpuno dokine, kao i da je upravni odbor društva tražio da se otpišu kamati, koji se po nalogu SUZOR-a nepravedno oduzimlju društvu u ime neplaćenih iznosa jedne četvrtine upravnih troškova blagajne. Upravni odbor društva nastavio je rad u tom pravcu iako bez konkretnih rezultata. U narednoj radnoj godini očekujemo u tom pravcu veći uspjeh.

Suradnja izmedju upravnog odbora društva i ravnateljstva bolesničke blagajne Merkur dovela je do toga da se liječnička služba u Merkuru znatno poboljšala. Podaci o tome sadržani su u izvještaju bolesničke blagajne. Dio toga izvještaja donijeli smo u četvrtom broju ovogodišnjeg »Merkurovog Vjesnika«, dok ćemo ostale informacije pružiti članstvu i skupštini naknadno.

11. SUD RADNIČKOG OSIGURANJA

Za žalbe članova Merkurove bolesničke blagajne proti odluka njezinog rentnog odbora nadležan je sud radničkog osiguranja kod okružnog ureda u Zagrebu. U današnjem sastavu tog suda nema uopće predstavnika »Merkura«, pa je stoga predložena lista sa 7 porotnika namještenika i 7 zamjenika za imenovanje članova tog suda, a jednako će trgovačka i industrijska komora predložiti listu s istim brojem porotnika i zamjenika kao predstavnika poslodavaca. Bolesnička blagajna imade pravo na 4 porotnika namještenika i 4 porotnika poslodavca, a okružni ured na 16 porotnika namještenika i 16 porotnika poslodavaca.

12. PRIREZ ZA BURZE RADA

U sporazumu sa odborom društva zatražila je bolesnička blagajna od Ministarstva socijalne politike, da za njezine članove ostaje prijašnji prirez za burze rada, jer društvo pomaže neuposlene. To je Ministarstvo odbilo, na što je od strane društva podnesena predstavka na Središnju upravu za posredovanje rada, da ujednoliči prirez za burze rada, jer on sada iznosi za bolesničku blagajnu 8.40% od osigurane nadnice, a za Ljubljansku bolesničku blagajnu samo 7.80%. Središnja uprava odgovorila je društvu, da je spremna

predložiti korekturu prinosne stope za članove bolesničke blagajne Merkur, u koliko Ministar dobije ovlašćenje za izmjenu Uredbe o zbrinjavanju nezaposlenih radnika od 25. XI. 1937., koja je stupila na snagu 1. I. 1938. Ova uredba ima snagu zakona, pa ju ministar bez specijalnog ovlašćenja ne može mijenjati.

13. DOPUNA KOLEKTIVNOG UGOVORA BLAGAJNIČKIH LIJEČNIKA

Prema dopuni kolektivnog ugovora blagajničkih liječnika dužno je društvo liječnicima plaćati 8—10%-tni dodatak na prihode, koje imaju od bolesničke blagajne, a postotak se odredjuje na osnovu omjera neuposlenih neosiguranih članova prema članovima, osiguranim kod bolesničke blagajne. Prošle godine imali su liječnici 9%-tni dodatak. Sadašnji je omjer neuposlenih i neosiguranih prema osiguranima 1.947 : 22.215 t. j. 8.76%, prema čemu pripada liječnicima i dalje 9%-tni dodatak. Postotak neuposlenih i neosiguranih prema ukupnom broju društvenih članova iznosi 8.06%.

14. PORESKA PITANJA

Riješenju poreznih obveza društva prema državi, banovini i gradskoj općini nastavila je sadašnja uprava posvećivati najozbiljniju pažnju kao i prošle godine. Uvjerenje, koje smo izrazili u prošlogodišnjem izvještaju u pogledu sigurnosti, da ćemo dobiti oslobodjenje od poreza i za novi dio sanatorija, kao što smo ga dobili i za stari dio, obistinilo se, jer je Poreska uprava III. svojim riješenjem br. 6976 od 30. VII. 1937. donijela odluku, da se novi dio našeg sanatorija trajno oslobadja od kućarine za budućnost, a unatrag se oslobadja od 1. siječnja 1935. Mi smo ponovili žalbu na Financijsku direkciju na to riješenje, jer nismo dobili oslobodjenja za sve vrijeme od otvorenja nove nadogradnje t. j. od 15. I. 1934. do 1. I. 1935. Financijska direkcija je potvrdila odluku Poreske uprave, mi smo napravili utok na to riješenje Financijske direkcije na Upravni sud. Naše je uvjerenje, da će se i ovaj ostatak tog cijelog pitanja riješiti povoljno za naše društvo. Kućarina za naš sanatorij bi iznosila 41.280 godišnje, da nemamo oslobodjenje, a banovinski i gradski prirez isto toliko. Ali oslobodjenje od državnog poreza povlači za sobom oslobodjenje od banovinskih i gradskih prireza. Molbu za najnoviji dio sanatorija radi oslobodjenja od kućarine sanatorija podnešena je ovih dana i bit će sigurno povoljno riješena zbog ovih precedensa.

Pitanje oslobodjenja od dopunske takse nije još riješeno zbog našeg utoka na Upravni sud, glede toga, da nam nije dato oslobodjenje od poreza za novi dio sanatorija od početka uporabe t. j. 15. siječnja 1934. nego od 1. siječnja 1935. Pošto smo sada oslobodjeni od kućarine, to će i to pitanje biti riješeno povoljno za nas, jer smo ispunili sve preduvjete iz tar. br. 12. napomene 12. točka IV., koja veli: »Dopunske prenosne takse oslobadjaju se sva nepokretna imanja, koja su trajno oslobodjena plaćanja poreza na zemljište i zgrade«. Tim će biti dokinute i sve globe u iznosu od preko Din 100.000.—.

Što se tiče trajnog oslobodjenja društvenog doma od kućarine, to je pitanje pomaknuto naprijed ove godine nekoliko koraka dalje. Prema nalogu Financijske direkcije pov. br. 694 od 4. marta 1938. obustavljen je krivični postupak, koji je bio poveden protiv nas 1936. radi tobožnje utaje kućarine. Na temelju te odluke odmjerila nam je Poreska uprava II. redoviti porez na kućarinu bez globa za 1932.—1937. na ime osnovnog poreza za kućarinu, dopunskog poreza i banskog prireza sumu od 202.702 dinara i tražila je naplatu tog iznosa ekzekutivnim putem do 5. travnja o. g. Mi smo protiv te odluke podnijeli redovitu žalbu Financijskoj direkciji. Ako bi ona bila nepovoljna, žalit ćemo se Upravnom sudu. Istodobno smo podnijeli molbu Ministarstvu financija da obustavi ekzekutivnu naplatu, dok se konačno ne riješi cijeli proces pred Financijskom direkcijom i Upravnim sudom. Ministarstvo financija svojim brojem 20397 od 23. III. o. g. obustavilo je tu naplatu ekzekutivnim putem i zatražilo mišljenje od Financijske direkcije. Mi se nadamo da ćemo uspjeti dobiti i trajno oslobodjenje od kućarine za društveni dom, kao što smo dobili za sanatorij, jer je odbačena neopravdana tužba za tobožnju utaju. Time bi otpala i dužnost platiti neopravdano odmjereni porez za 6 godina unatrag. Poreska uprava se uknjižila na Društveni dom za gore spomenuto potraživanje naime kućarine i drugih prireza za posljednjih 6 godina.

U mjesecu ruinu pr. g. povraćena je nam i suma od Din 37.000.— plaćenih na ime građevinske takse za najnoviju dogradnju našeg sanatorija.

U pitanju rentnog poreza za zajmove, koje smo dali kod blagajne, uspjelo nam je ishoditi riješenje Ministarstva Financija da blagajna Merkur ne plaća rentni porez na zajmove koje daje društvu, a koji po ugovorima

imade snositi društvo. Takvo riješenje donijelo je Ministarstvo financija pod svojim brojem 39252 od 12. VI. pr. g. Time je društvu uštedjeno s tog naslova na zajam od 3 milijuna i po dinara godišnje po najnižoj stopi Din 12.000.—, a kad bi poreske vlasti uzele najvišu stopu za utvrdjenje iznosa s tog naslova onda bi taj porez iznosio preko Din 30.000 godišnje.

Društvo je podnijelo molbu Ministarstvu gradjevina da kao socijalna ustanova budemo oslobodjeni odkupnine ličnog rada. Nadamo se, da ćemo i u tom pogledu uspjeti.

II. STATISTIČKI PODACI O SADANJEM STANJU I POLOŽAJU DRUŠTVA

Izvještaju upravnog odbora društva priložili smo opširne statističke podatke o kretanju društvenog članstva i rada društva kao i pregled novčanog poslovanja društva. Ovi podaci će najbolje prikazati sadanje stanje i položaj društva Merkur.

1. Sadanje stanje u Merkuru karakterizira prije svega osjetljiv porast društvenog članstva. Dok je koncem 1936. bolesnička blagajna imala 19.825 osiguranika, koncem 1937. taj se broj popeo na 22.180. Broj članova društva jest nešto veći, te se koncem posljednjih godina kretao ovako:

g. 1935. . . .	19.546
g. 1936 . . .	21.406
g. 1937. . . .	24.162

U skladu sa povišenjem broja članova opaža se velik porast u plaćanju društvene članarine. God. 1936. ukupno je ubrano u ime članarine Din 7,536.089.20, a g. 1937. ubrano je Din 8,482.270.—.

Članske pogodnosti uživa velik broj obiteljskih pripadnika društvenih članova. Od 25.364 društvenih članova, prema najnovijoj statistici njih 14.018 su samci, samo suprugu imade 4.338 članova, a suprugu i djecu 6.174 članova. Prema tome imade u društvu 10.512 supruga i 11.076 djece, t. j. ukupno 21.590 obiteljskih pripadnika.

2. Društveno novčano poslovanje završilo je ove godine sa viškom od Din 144.689.73.

Ukupni društveni prihodi iznosili su prošle godine Din 8,551.895.—, dakle za Din 939.720.78 više nego g. 1936. Rashodi društvenog poslovanja iznosili su g. 1937. Din 7,538.103.66, dakle za Din 755.601.25 više nego godine 1936.

Ukupni prihodi sanatorijskog poslovanja iznosili su g. 1937. Din 3,771.987.75 t. j. za Din 2.276.— manje nego li 1936. Ovo sniženje prihoda nastalo je uslijed toga što se uslijed vršenja dogradnje sanatorija nisu izvjesno vrijeme uopće primali bolesnici u sanatorij. Ukupni rashodi sanatorijskog poslovanja iznosili su g. 1937. Din 3,817.391.34 t. j. Din 74.578.47 više nego 1936.

3. Za bolničko liječenje članova izdano je g. 1936. Din 3,074.731.80 a g. 1937. Din 3,322.453.95 ili g. 1936. Din 163.79 a g. 1937. Din 158.86 godišnje po članu.

Izdaci za bolničko liječenje iznosili su g. 1936. 40.80%, a u g. 1937. 39,17% društvene članarine.

Posebno upozoravamo na to, da je u g. 1937. po društvu i blagajni isplaćeno za bolničko liječenje ukupno Din 5,564.321.90, od koje je svote isplaćeno za liječenje u Merkurovom sanatoriju Din 2,906.90 a za liječenje u ostalim bolnicama i sanatorijima Din 2,657.421.95. Ovo pokazuje da je dogradnja društvenog sanatorija bila potpuno opravdana, jer će tako biti omogućeno da se veći broj pacijenata liječi u Merkurovom sanatoriju.

U spomenutom obrazloženju društvenog izvještaja iznešeni su potrebni podaci po kojima se može pristupiti povećanju članskih pogodnosti na taj način da se dozvoli liječenje djece članova u II. razredu bolnice. U tom pogledu stavlja se skupštini konkretan prijedlog da se tokom g. 1939. dozvoli liječenje djece članova u II. razredu bolnice kroz 14 dana.

Izdaci za ostale članske pogodnosti bili su u g. 1937. slijedeći:

a) za troškove liječenja i druge pomoći u slučaju bolesti izdano je Din 278.499.75 ili za Din 36.191.60 manje nego li u g. 1936.;

b) fondu za neuposleničke pripomoći odobreno je u g. 1937. Din 549.965.04 t. j. za Din 88.632.68 više nego u g. 1936.;

c) u ime neuposleničkih pripomoći isplaćeno je u g. 1937. Din 211.075.— t. j. za Din 31.675.— više nego god. 1936. Ukupno je prošle godine primilo tu pripomoć 487 članova, od toga njih 244 iz Zagreba, a iz ostalih mjesta njih 243;

d) u korist fonda za posmrtne pripomoći odobreno je Din 534.334.29 t. j. za 88.632.68 više nego u g. 1936.;

e) u ime posmrtnih pripomoći isplaćeno je Din 224.586.75 t. j. za Din 28.659.25 manje nego g. 1936.;

f) za liječničku službu izdano je 532.450.— t. j. za 53.937.19 dinara više nego u g. 1936.

Ukupno je društvo izdalo za bolesničko osiguranje svojih članova (bolničko liječenje, lijekovi, zubna njega, sanitarna pomagala, primaljske pripomoći, liječnička službe) u god.